

Seuratukihankkeiden hakemusarviointi 2021

Samuli Oja

LIKES

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Seuratukihankkeiden hakemuserviointi 2021

Samuli Oja

Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 399

ISBN 978-951-790-549-7

ISSN 2342-4788

Likes

Jyväskylä 2021

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö

© Tekijä ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämisseätiö Likes 2021

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
SELITTEET	4
1 JOHDANTO	5
2 SEURATUELLE ASETETUT TAVOITTEET JA KRITEERIT	6
3 SEURATUEN JAKAUTUMINEN	8
3.1 Seuratuen jakautuminen alueellisesti	8
3.2 Palkkaushankkeet ja toiminnalliset hankkeet	11
3.3 Hankkeiden lajitausta	14
3.4 Seurojen koko	15
4 SEURATUKIHAKEMUSTEN ARVIOINTIPROSESSI.....	17
5 HANKKEIDEN TAVOITTEET	19
6 YHTEENVETO.....	21
LÄHTEET	22
LIITTEET	23

TIIVISTELMÄ

Tässä raportissa esitellään opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) vuonna 2021 jakaman seuratoiminnan kehittämistuen (lyh. seuratuksi) jakautumista, hakemusten sisältöjä ja hankkeiden tavoitteita. Raportin aineistona ovat sekä myönteisen (n=408) että kielteisen (n=409) avustuspäätöksen saaneet seuratuksihakemukset. Kaikki raportissa esiintyvät seuroihin ja niiden hankkeisiin liittyvät tiedot ovat lajitietoa lukuun ottamatta seurojen itsensä hakemuksiin kirjaamia.

- Hankkeisiin kirjatut yleisimmät tavoitteet:**
- lasten ja nuorten harrastajamäärien ja -ryhmien lisääminen
 - yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien edistäminen
 - vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja laadukkaan seuratoiminnan lisääminen
 - drop out -ilmiön ehkäiseminen
 - innovatiivisten ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen

*Pienin haettava avustussumma oli 2 500 euroa, mutta kuudelle hankkeelle myönnettiin tätä pienempi tuki. Syitä pienemmälle tuelle olivat esimerkiksi seuran koko tai se, etteivät hankkeen toimenpiteet sisältäneet varsinaista ohjattua harrastustoimintaa.

KUVIO 1 Seuratuksen perustiedot vuonna 2021.

SELITTEET

Ei lajikeskeinen hanke	Hankehakemuksessa hankkeen ei ole mainittu kohdistuvan tiettyyn lajiin tai sen on kerrottu kohdistuvan kahteen tai useampaan lajiin.
Myöntöprosentti	Myönteisen tukipäätöksen saaneiden hankkeiden osuus
Palkkaushanke	Seuratukea saanut hanke, jonka avulla seuraan palkataan työntekijä
Seuran budjetti	Hakijaseuran seuratukihakemuksessa ilmoittamat seuran menot edellisellä tilikaudella
Seuran jäsenmäärä	Hakijaseuran seuratukihakemuksessa ilmoittama jäsenmäärä
Seuratuki	Seuratoiminnan kehittämistuki, opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntayksikön hallinnoima hankeavustus paikallisille liikunta- ja urheiluseuroille
Toiminnallinen hanke	Seuratukea saanut hanke, joka kohdistuu hakijaseuran tai useamman yhteistyöseuran toiminnan kehittämiseen mutta ei sisällä työntekijän palkkausta

1 JOHDANTO

Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut seuratoiminnan kehittämistukea (seuratuki) veikkausvoittovaroista vuodesta 1999 lähtien. Vuoteen 2012 asti seuratueta haku- ja jakoprosessista vastasivat valtakunnalliset liikuntajärjestöt. Vuodesta 2013 eteenpäin OKM:n liikunnan vastuualue on toiminut tueta hakemiseen ja jakamiseen liittyvien toimenpiteiden hallinnoijana. Kahdenkymmenenkolmen vuoden aikana tukea on myönnetty yhteensä 59,7 miljoonaa euroa 9 702 hankkeeseen.

Seuratueta on kohdennettu vuosien varrella moniin erityyppisiin hankkeisiin. Vuodesta 2009 lähtien tukea on myönnetty sekä työntekijöiden palkkaukseen (palkkaustuki) että yleiseen seuratoiminnan kehittämiseen, kuten valmentajakoulutukseen, uusien ryhmien perustamiseen tai strategiatyöhön (toiminnallinen tuki). Seuratuki on harkinnanvarainen erityisavustus, jota voivat hakea liikuntaa ja urheilua järjestävät paikalliset yhdistykset. Hanke voi olla yksi- tai kaksivuotinen.

Nykyiseen hallitusohjelmaan on kirjattu, että seuratueta määrää nostetaan (Valtioneuvosto 2019, 177). Kirjaus perustuu liikuntapoliittiseen selontekoon, jossa seuratueta kokonaissummaa kehoitettiin nostettavaksi etenkin vähävaraisten liikuntaharrastamisen edistämiseksi (Valtioneuvosto 2018, 36). Sekä myönnetyn seuratueta kokonaismäärä että suurin haettava yksittäinen avustussumma nousivat edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2021 suurin haettava avustussumma oli 25 000 euroa, kun se vuotta aiemmin oli 15 000 euroa. Pienin haettava avustussumma oli tänäkin vuonna 2 500 euroa.

Seuratueta haettiin edellisvuosien tapaan kokonaan sähköisesti Suomisport-järjestelmän kautta. Päätösesityksen tuettavista hankkeista teki asiaa valmisteleva virkamies ja lopulliset päätökset vastuuministeri. Lajiliitot ja aluejärjestöt olivat mukana lausunnonantajina.

Likes on vastannut seuratueta seuranta- ja arviointityöstä vuodesta 2005 lähtien. Seurannan ja arvioinnin rahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö.

2 SEURATUELLE ASETETUT TAVOITTEET JA KRITTEERIT

Seuratuen yleistavoitteena on lasten ja nuorten liikunnan edistäminen. Tuella pyritään erityisesti edistämään matalan kynnyksen harrastustoimintaa, innovatiivisten toimintamallien keuhilua, toiminnan kehittämistä lajien sisällä sekä harrastustoiminnan monipuolisuutta esimerkiksi lisäämällä uusia lajeja. Lisäksi seuratuella voidaan parantaa toiminnan laatua ja yhteisöllisyyttä, tukea vapaaehtoistyötä sekä ehkäistä liikuntaharrastuksen lopettamista (ns. drop out -ilmiö). (OKM 2020.)

Seuratuella toteutetaan hallituksen eduskunnalle antamaan vuoden 2021 talousarvioesitykseen kirjattua tavoitetta aktiivisesta ja osallistavasta liikunnan kansalaistoiminnasta (Valtion talousarvioesitys 2020, 427). Liikuntapoliittisen selonteon seuratoiminnan avustamista koskevassa osiossa korostetaan seuratuun merkitystä etenkin matalan harrastuskynnyksen liikunnan mahdollistajana (Valtioneuvosto 2018, 36). Tukea saavalla seuralla voi olla toiminnassaan myös menestykseen tähtäävää kilpaurheilua, mutta seuratuun tulee kohdistua seuran toimintaan, joka edistää matalan harrastuskynnyksen liikuntaa (OKM 2020).

OKM (2020) on määritellyt seuratuun hakukriteereissään 16 alatavoitetta, joista tuettavien hankkeiden tulee toteuttaa yhtä tai useampaa. Alatavoitteet ovat seuraavat:

- lasten ja nuorten harrastajamäärien ja/tai -ryhmien lisääminen seurassa
- liikunnan monipuolisen harrastamisen mahdollistaminen
- yhdenvertaisten, tasa-arvoisten ja saavutettavien liikunnan harrastusmahdollisuuksien edistäminen
- harrastamisen kustannusten ja osallistumismaksujen hillitseminen lasten ja nuorten liikunnassa
- liikunnasta luopumisen eli drop out -ilmiön ehkäiseminen pitämällä nuoret mukana toiminnassa urheilijoina, liikkujina ja seuratoimijoina
- lasten ja nuorten äänen kuulumisen lisääminen seuratoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä
- vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukeminen
- liikunnallisen elämäntavan omaksumisen edistäminen ohjatun seuratoiminnan kautta
- koulupäivän yhteydessä tapahtuvan liikunnan edistäminen seuratoiminnan avulla
- koko perheen liikkumisen (perheliikunta) edistäminen
- syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten harrastamisen mahdollistaminen urheiluseurassa
- maahanmuuttajalasten kotoutumisen edistäminen liikunnan avulla
- erityistä tukea tarvitsevien lasten seuratoimintaan osallistumisen edistäminen
- yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä vapaaehtoistoiminnan ja osaamisen lisääminen
- monipuolisen ja laadukkaan seuratoiminnan (johtaminen ja hallinto mukaan luettuna) edistäminen
- innovatiivisten ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen.

Seuratuki saa muodostaa enimmillään 75 prosenttia hankkeen rahoituksesta. Vähintään neljäjäsenen rahoituksesta on oltava muuta rahoitusta. Kaksivuotisissa hankkeissa seuran oman rahoitusosuuden tulee kasvaa toiselle hankekaudelle. Seuratuen piirissä olevan harrastuksen perustoiminnan kuukausikustannusten tulee pysyä maltillisina eli enintään 50 eurossa. Perustoiminnalla tarkoitetaan lapsen tai nuoren viikoittaista liikunnan harrastamista seuran

ohjatussa toiminnassa. Perustoimintaan eivät sisälly kilpailut, kilpailumatkat eivätkä leirit. (OKM 2020.)

Seuratukea saa käyttää toiminnasta aiheutuviin välittömiin kuluihin, kuten ohjaaja- ja valmentajapalkkioihin ja kulukorvauksiin, ohjaaja- ja valmentajakoulutuksiin, tuomarikoulutuksiin ja seurakoulutuksiin sekä muihin koulutuksesta aiheutuneisiin kuluihin. Hyväksytyjä muita koulutuksesta aiheutuvia kuluja ovat esimerkiksi kouluttajalle maksetut korvaukset ja materiaalit. Ammattitutkinnosta aiheutuvia kuluja ei lasketa hyväksyttäviksi koulutukseen liittyviksi kuluiksi. Seuratuen sallittuja käyttökohteita ovat myös osana hanketta järjestetyistä tapahtumista, tilaisuuksista tai kampanjoista aiheutuneet kulut, hankkeeseen liittyvät kohdulliset välinekustannukset, tiedotuskulut ja matkakustannuskulut. Hyväksyttäviä kuluja ovat myös päätoimisen tai osa-aikaisen työntekijän palkkauskulut uusien työsuhteiden osalta. (OKM 2020.)

Seuratukea ei saa käyttää liikuntapaikkojen rakentamisen tai perusparannushankkeiden kustannuksiin, seuran omien toimitilojen vuokra- tai ylläpitokustannuksiin, jäsenmaksuihin, lisenssimaksuihin, vakuutuksiin, tuomaripalkkioihin, kilpailu- ja sarjamaksuihin, joukkueiden tai ohjaajien vaatehankintoihin, opintomatkoihin, kilpailumatkoihin, ulkomaanmatkoihin tai harjoitusmatkoihin. Tukea ei saa käyttää myöskään kansallisten lajileirien osallistumismaksuihin, ruokailu- tai välipalaluluihin, kilpailujen palkintokuluihin tai yritystoiminnan kuluihin. (OKM 2020.) Seuratuki on kehittämistuki, jonka tavoite on kehittää seurojen toimintaa eikä avustaa olemassa olevaa perustoimintaa.

Edellisvuoteen verrattuna yksi seuratuen uusi painopiste on vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukeminen. Tähän tavoitteeseen pyrkivien seurojen on hakeumuksissaan kuvattava, miten ja millä perusteilla avustus käytetään vähävaraisten perheiden lasten hyväksi ja kuinka monen lapsen tai nuoren liikuntaharrastusta avustuksella tuetaan. Hankkeen kustannusarviossa tulee osoittaa selkeästi vähävaraisten liikuntaharrastuksen tukemiseen kohdennettu osuus. (OKM 2020.)

Seuratuen saamisen edellytyksenä on, että seuran johto on sitoutunut hankkeeseen. Toiminnan kehittämisestä täytyy siis olla seuran johtokunnan tai hallituksen päätös. Seuran tulee nimetä hankkeelle vastuuhenkilö ja laatia selkeä toimintasuunnitelma sekä mitattavat, selkeät ja realistiset tavoitteet. Kehitettävän toiminnan vakiinnuttamiseksi tehtävät toimenpiteet tulee määritellä. (OKM 2020.)

Hankkeen laajuuden ja vaikuttavuuden arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat asiat:

- seurojen yhteiset hankkeet
- yhteistyöverkostojen ja erilaisten kumppanuuksien luominen
- laadukkaan, ohjatun toiminnan ja monipuolisen liikunnan tarjoaminen useammin kuin kerran viikossa
- uusien harrastajaryhmien perustaminen ja lisääminen
- uusien harrastajien lisääminen
- innovatiivinen seuratoiminnan kehittäminen
- harjoitusvuorojen järjestäminen lapsille sopivaan vuorokaudenaikaan ja lähellä asuin- ympäristöä ja muuta elinpiiriä
- vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- sukupuolten tasa-arvon huomioiminen
- vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten harrastuksen tukemisen toteuttaminen. (OKM 2020.)

3 SEURATUEN JAKAUTUMINEN

Seuratukea haettiin edellisvuosien tapaan sähköisesti Suomisport-järjestelmässä. Järjestelmässä on saatavilla myönteisen tukipäätöksen (n=408) saaneiden hankkeiden lisäksi myös ne hakemukset, joille annettiin kielteinen tukipäätös (n=409). Hakemusten myöntöprosentti, 50, oli alhaisempi kuin neljänä edeltävänä vuonna. Vuosina 2017–2020 myöntöprosentti oli 55–60 prosenttia. (Seuratuki-Virveli 2021.) Seuraavaksi myönteisen ja kielteisen tukipäätöksen saaneita hakemuksia tarkastellaan alueellisen jakautumisen, lajitaustan ja seuran koon perusteella. Lisäksi hakemuksia tarkastellaan hankemuodon eli sen mukaan, onko niissä palkattu seuraan uusi työntekijä (ns. palkkaushankkeet) vai kehitetty toimintaa muulla tavoin (ns. toiminnalliset hankkeet).

3.1 Seuratuen jakautuminen alueellisesti

Seuratukea myönnettiin vuonna 2021 koko maahan yhteensä 4 390 000 euroa. Aiempien vuosien laskeva trendi sekä myönnettyssä kokonaisavustuksessa että keskimääräisessä tukisummassa asukasta kohden kääntyi nousuun, sillä vuonna 2021 tukea myönnettiin yhteensä 912 500 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Selkeästi eniten seuratueta myönnettiin jälleen Uudellemaalle (Taulukko 1). Ahvenanmaata lukuun ottamatta vähiten tukea myönnettiin Kainuuseen, jonne myönnettiin seuratueta ainoastaan kahdelle hankkeelle. Hankkeiden keskimääräinen tukisumma oli suurin Päijät-Hämeessä. Muutenkin Päijät-Hämeeseen myönnettiin seuratueta huomattavasti enemmän kuin vuotta aiemmin, sillä tuettujen hankkeiden lukumäärä kasvoi kahdestatoista kahteenkymmeneen yhteensä ja kokonaistukisumma 105 500 eurosta 271 700 euroon. Neljääntoista maakuntaan myönnettiin edellisvuotta enemmän seuratueta, kun taas neljään maakuntaan myönnettiin vähemmän tukea kuin vuonna 2020. Suurin pudotus tapahtui Satakunnassa, jonne myönnettiin vuonna 2021 seuratueta 47 500 euroa vähemmän kuin edeltävänä vuonna. (Taulukko 1.)

TAULUKKO 1

Seuratuen jakautuminen maakunnittain vuonna 2021.

Maakunta	Tuetut hankkeet	Myönnetty seuratuki (€)	Ero edellisvuoteen (€)	Keskimääräinen tuki hanketta kohden (€)
Uusimaa	109	1 142 500	189 000	10 482
Pirkanmaa	35	380 500	137 000	10 871
Varsinais-Suomi	34	364 000	11 000	10 706
Pohjois-Savo	24	274 500	58 000	11 438
Päijät-Häme	21	271 700	166 200	12 938
Keski-Suomi	23	270 000	2 500	11 739
Lappi	23	259 500	84 500	11 283
Pohjois-Pohjanmaa	23	253 600	79 600	11 026
Etelä-Karjala	21	232 200	119 700	11 057
Etelä-Savo	16	180 000	6 500	11 250
Kymenlaakso	16	150 500	76 500	9 406
Satakunta	15	145 000	-47 500	9 667
Etelä-Pohjanmaa	12	136 500	-14 500	11 375
Kanta-Häme	15	135 500	50 000	9 033
Pohjois-Karjala	9	108 500	18 500	12 056
Keski-Pohjanmaa	4	38 000	12 000	9 500
Pohjanmaa	6	34 500	-13 500	5 750
Kainuu	2	13 000	-23 000	6 500
Ahvenanmaa	0	0	0	0

Edellisvuotta suurempi kokonaistukisumma näkyy erityisen hyvin, kun tarkastellaan myönnetyn tuen määrää asukasta kohden, ks. taulukko 2 (Tilastokeskus 2021a). Vuonna 2020 vain yhteen maakuntaan myönnettiin tukea asukasta kohden yli euro, kun taas vuonna 2021 vastaava maakuntien määrä oli viisi. Neljännestä maakunnan tukisummat asukasta kohden olivat suurempia kuin edellisvuonna; neljässä maakunnassa asukaskohtainen tukisumma laski. Väkilukuun suhteutettuna eniten seuratueta myönnettiin vuonna 2021 Etelä-Karjalaan (1,83 euroa/asukas). Ahvenanmaata lukuun ottamatta vähiten tukea asukasta kohden myönnettiin Kainuuseen (0,18 euroa/asukas).

TAULUKKO 2

Seuratuen jakautuminen maakunnittain asukasta kohden vuonna 2021.

Maakunta	Myönnetty seuratuki (€/asukas*)	Ero edellisvuoteen (€/asukas*)
Etelä-Karjala	1,83	0,95
Lappi	1,47	0,48
Etelä-Savo	1,36	0,04
Päijät-Häme	1,32	0,79
Pohjois-Savo	1,11	0,28
Keski-Suomi	0,99	0,02
Kymenlaakso	0,92	0,49
Kanta-Häme	0,79	0,29
Varsinais-Suomi	0,76	0,02
Pirkanmaa	0,73	0,26
Etelä-Pohjanmaa	0,71	-0,09
Satakunta	0,67	-0,21
Uusimaa	0,67	0,11
Pohjois-Karjala	0,66	0,11
Pohjois-Pohjanmaa	0,61	0,19
Keski-Pohjanmaa	0,56	0,18
Pohjanmaa	0,20	-0,07
Kainuu	0,18	-0,32
Ahvenanmaa	0,00	0,00

*Tilastokeskus 2021a.

Yleisesti ottaen maakuntiin myönnettyjen tukisummien vaihtelu edellisvuoteen nähden johtuu myönteisen tukipäätöksen saaneiden hankkeiden lukumäärän vaihtelusta. Niissä maakunnissa, joihin myönnettiin edellisvuotta enemmän tukea, oli pääsääntöisesti enemmän myönteisen tukipäätöksen saaneita hankkeita kuin vuonna 2020. Vastaavasti edellisvuotta vähemmän tukea saaneissa maakunnissa oli vähemmän tukea saaneita hankkeita kuin vuotta aiemmin. Toisaalta hankkeiden keskimääräinen tukisumma kasvoi etenkin niissä maakunnissa, joissa kokonaistukisumma oli suurempi kuin vuonna 2020.

Kunnittain tarkasteltuna eniten tukea asukasta kohden myönnettiin Posiolle, jossa tuki oli 6,90 euroa asukasta kohden (Tilastokeskus 2021b). Posiolta jätettiin yksi seuratukihakemus, joka sai myönteisen tukipäätöksen. Yli 20 000 asukkaan kunnista eniten tukea asukasta kohden myönnettiin Imatralle (4,03 euroa/asukas). 50 000–100 000 asukkaan kunnista eniten asukaskohtaista tukea myönnettiin Mikkeliin (1,95 euroa/asukas). Yli 100 000 asukkaan kunnista eniten tukea asukasta kohden myönnettiin Jyväskylään (1,53 euroa/asukas), kuten useana aiempanakin vuonna. Lahteen myönnettiin tukea 1,48 euroa asukasta kohden (Taulukko 3). Isoista kunnista Jyväskylän ja Lahden lisäksi Kuopioon myönnettiin tukea yli yksi euro asukasta kohden. Muissa yli 100 000 asukkaan kunnissa vastaava asukaskohtainen tuki jäi alle euron. Kaikkiaan yhdeksään yli 100 000 asukkaan kuntaan myönnettiin yli 40 prosenttia kaikesta myönnetystä seuratuesta. Erittely kaikista seuratuista saaneista kunnista on liitteessä 1.

Kunta	Tuetut		Keskimääräinen tuki (€)	Tuki/asukas* (€)
	hankkeet	Tukisumma (€)		
Helsinki	43	475 000	11 047	0,72
Jyväskylä	19	219 500	11 553	1,53
Espoo	17	199 000	11 706	0,68
Lahti	14	177 200	12 657	1,48
Turku	16	165 000	10 313	0,85
Tampere	14	156 500	11 179	0,65
Kuopio	11	131 500	11 955	1,09
Oulu	12	129 600	10 800	0,63
Vantaa	10	108 500	10 850	0,46

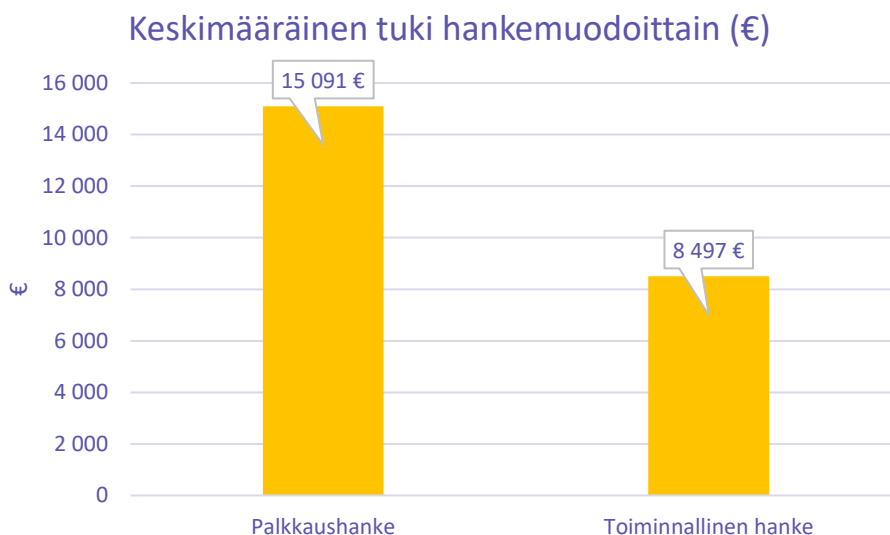
*Tilastokeskus 2021b.

3.2 Palkkaushankkeet ja toiminnalliset hankkeet

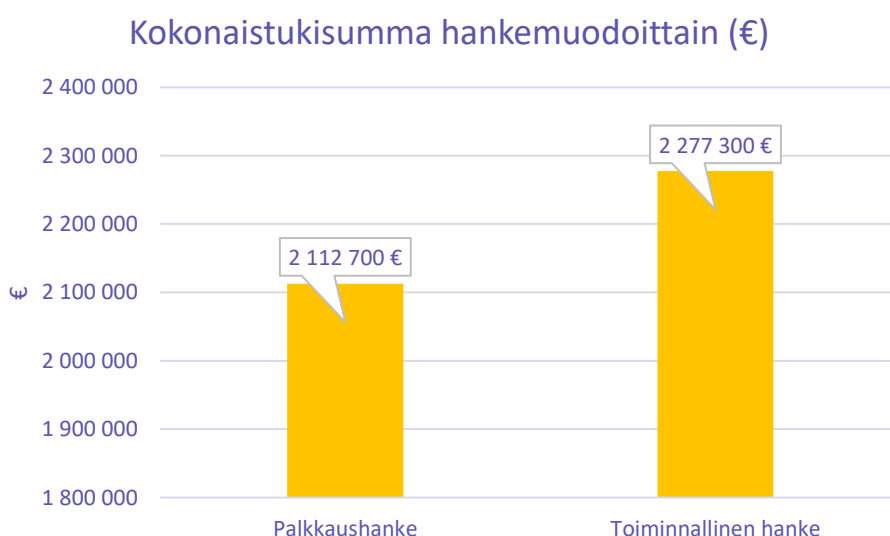
Seuratukihankkeet jaotellaan niiden sisällön mukaan palkkaushankkeisiin, joissa seuran palkataan työntekijä, ja toiminnallisiin hankkeisiin, joissa seuraa kehitetään muulla tavoin ilman työntekijän palkkaamista. Palkkaushankkeen tulee keskittyä ensisijaisesti lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen ohjaamiseen tai valmennukseen. Palkkausta voidaan kuitenkin esittää myös muista erityisistä syistä, joita voivat olla muun muassa hallintotehtävät, innovatiiviset työnkuvat ja erilaiset yhdistelmätoimet. Palkkaushankkeen hakemuksessa on määriteltävä työntekijälle suunniteltu toimenkuva sekä työntekijän osaamiseen ja koulutukseen liittyvät vaatimukset. Seuratuki on tarkoitettu uusien vakituisten työsuhteiden alkutueksi, eikä tukea myönnetä määräaikaisiin työsuhteisiin. Seuran tulee hakemuksessaan osoittaa, että sillä on riittävät taloudelliset resurssit ja suunnitelmat työsuhteen vakiinnuttamiseen tukikauden jälkeen. Työntekijän palkkaaminen ei saa myöskään lähtökohtaisesti korottaa seuran jäseniltä tai osallistujilta perimiä maksuja. (OKM 2020.)

Toiminnallisessa hankkeessa seura kehittää toimintaansa ilman uutta palkattavaa työntekijää. Seuratoimintaa voidaan toiminnallisessa hankkeessa kehittää esimerkiksi koulutusten ja strategiatyön avulla sekä perustamalla uusia ryhmiä tai laajentamalla lajivalikoimaa. (Seuratuki-Virveli 2021.)

Vuonna 2021 tukea saaneista seuratukihankkeista 66 prosenttia oli toiminnallisia hankkeita ja 34 prosenttia palkkaushankkeita. Palkkaushankkeisiin myönnettiin keskimäärin selvästi suurempia tukia kuin toiminnallisiin hankkeisiin (Kuvio 2). Tämän vuoksi hankemuotojen välillä ei ollut kokonaistukisummassa kovin suurta eroa (Kuvio 3), vaikka toiminnallisia hankkeita oli selkeästi palkkaushankkeita enemmän. Toiminnallisista hankkeista 268 ja palkkaushankkeista 140 hanketta sai myönteisen tukipäätöksen. Eri hankemuotojen myöntöprosentit olivat lähes identtiset. Toiminnallisten hankkeiden myöntöprosentti oli tasan 50 prosenttia ja palkkaushankkeiden 49,8 prosenttia.

KUVIO 2 Keskimääräinen tuki hanketta kohden palkkaushankkeissa ja toiminnallisissa hankkeissa vuonna 2021.

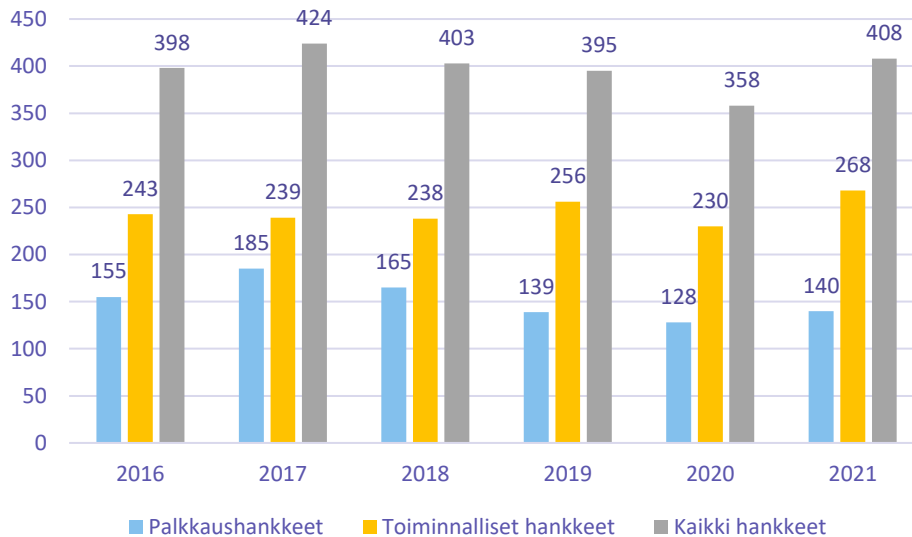
KUVIO 3 Kokonaistukisumma palkkaushankkeissa ja toiminnallisissa hankkeissa vuonna 2021.

Palkkaushankkeiden keskimääräinen tukisumma nousi 2 478 eurolla verrattuna vuoteen 2020, jolloin tukisumma oli 12 613 euroa. Toiminnallisten hankkeiden keskimääräinen tukisumma oli vuonna 2020 8 100 euroa; vuonna 2021 tukisumma oli 397 euroa suurempi. Keskimääräisten tukisummien nousun taustalla on se, että OKM:ltä haettavan avustuksen enimmäismäärää nostettiin 15 000 eurosta 25 000 euroon. Vuonna 2021 seurojen hakemien tukisummien keskiarvo oli 13 534 euroa, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 10 654 euroa. Myös eri hankemuotoihin myönnetyt kokonaistukisummat olivat suurempia kuin edellisvuonna, mikä johtuu siitä, että seuratukea jaettiin vuonna 2021 ylipäänsä enemmän kuin vuonna 2020.

OKM:n jakama seuratuki on yksi seurojen ammattimaistumiseen ja työnantajuuden lisäämiseen ohjaava liikuntapoliittinen toimi. Palkkatyön lisäämiseen suomalaisissa liikunta-

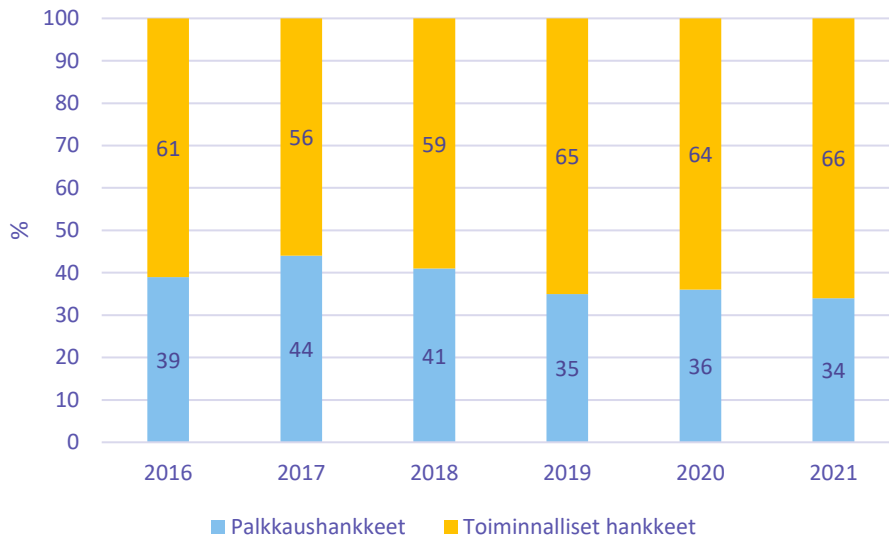
ja urheiluseuroissa tähtää OKM:n lisäksi myös Suomen Olympiakomitea (2020), joka on kirjannut toimintansa yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi seuratoiminnan työntekijämäärän kasvattamisen. Palkkatyö onkin vuosina 2013–2018 lisääntynyt liikunta- ja urheiluseuroissa 700 henkilötyövuodella eli 24 prosentilla (Turunen, Turpeinen, Inkinen & Lehtonen 2020, 12).

Kuvio 4 kuvaa myönteisen tukipäätöksen saaneiden hankkeiden lukumääriä hankemuodoittain vuosina 2016–2021. Tarkasteluajanjakson aikana palkkaushankkeiden määrä on ollut suurimmillaan vuonna 2017, jolloin myönteisiä tukipäätöksiä annettiin eniten. Viime vuosina palkkaushankkeiden lukumäärä on pysynyt melko tasaisena.

KUVIO 4 Myönteisen tukipäätöksen saaneet hankkeet hankemuodoittain vuosina 2016–2021.

Kuvio 5 kuvaa sitä, kuinka suuren osuuden toiminnalliset hankkeet ja palkkaushankkeet ovat muodostaneet kaikista myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista vuosina 2016–2021. Palkkaushankkeiden osuus kaikista hankkeista on ollut suurimmillaan vuosina 2017 (44 %) ja 2018 (41 %). Viimeisten kolmen vuoden aikana palkkaushankkeiden osuus on pysynyt 35 prosentin tuntumassa.

KUVIO 5 Eri hankemuotojen osuudet myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista vuosina 2016–2021.

3.3 Hankkeiden lajitausta

Seuratuen yksi tavoite on lisätä lasten ja nuorten liikunnan monipuolisuutta esimerkiksi uusien lajien tai lajitoiminnan sisäisen kehittämisen kautta (OKM 2020). Seuratukihankkeet voidaan jaotella yhden tai useamman lajin toimintaa kehittäviin hankkeisiin. Hankkeiden lajitiedot on poimittu hankkeiden hakemusteksteistä. Mikäli hankkeessa on keskitytty kahden tai useamman eri lajin toiminnan kehittämiseen, on hanke merkitty ei lajikeskeiseksi. Hankkeiden lajitietoja on tarkasteltu myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista (n=408).

Seuratuen hakemuserviointia on vuosien saatossa tehnyt useampi eri tutkija, ja lajitiedon analysointitavoissa on ollut vaihtelua tutkijoiden välillä. Vaihtelua on ollut etenkin lajien jaottelussa ja kategorisoinnissa. Raportoinnissa on käytetty lajiliittotasosta ja toisinaan tätäkin tarkempaa jaottelua. Lajitiedon saaminen suoraan seurojen kirjaamana helpottaisi analysointia ja tekisi siitä johdonmukaisempaa. Tässä raportissa lajit on jaoteltu lajiliittotasaisesti, eli lajit, joilla on oma lajiliitto, on merkitty omiksi lajeikseen. Esimerkiksi voimistelu sisältää kaikki Voimisteluliiton alaiset lajit, hiihto kaikki Hiihtoliiton alaiset lajit ja jalkapallo futsalina. Lajilistaus on suuntaa antavaa tietoa. Hankkeet, joissa kehitetään kahden eri lajiliiton alaisen lajin toimintaa, esimerkiksi jääkiekkoa ja ringetteä, on merkitty ei lajikeskeisiksi. Todellisuudessa jääkiekkoon ja ringetteen keskitytään siis useammassa hankkeessa kuin listaus antaa ymmärtää.

Vuonna 2021 eniten tukea myönnettiin jalkapallolle. Eniten tukea saaneet lajit ovat pysyneet melko samana viime vuosina. Eniten tukea saaneiden lajien hankemäärissä oli kuitenkin jonkin verran muutosta edellisvuoteen. Esimerkiksi voimisteluun keskittyviä myönteisen tukipäätöksen saaneita hankkeita oli vuonna 2021 yhteensä 20, kun vuonna 2020 niitä oli 31. Myös lentopallon myönteisen tukipäätöksen saaneiden hankkeiden lukumäärä vähentyi edellisvuoden 15 hankkeesta 7 hankkeeseen. Jalkapalloon keskittyvien myönteisen tukipäätöksen saaneiden hankkeiden lukumäärä sen sijaan kasvoi 45:stä 59:ään. Eri lajeista koripalolle myönnettiin keskimäärin suurimpia tukia. (Taulukko 4.) Koripallon kehittämiseen keskittyvistä myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista suhteellisen suuri osuus, 54

prosenttia, oli palkkaushankkeita. Luettelo kaikista tukea saaneista lajeista ja tarkempi lajijaottelu on liitteessä 2.

TAULUKKO 4 Eniten seuratuksa saaneet lajit vuonna 2021.

Laji	Tuetut hankkeet	Kokonaistukisumma (€)	Keskimääräinen tuki (€)
Jalkapallo	59	699 000	11 847
Ei lajikeskeinen	60	647 700	10 795
Jääkiekko	22	321 000	14 591
Pesäpallo	26	281 000	10 808
Yleisurheilu	23	268 500	11 674
Koripallo	13	225 000	17 308
Voimistelu	20	220 100	11 005
Salibandy	18	202 000	11 222
Golf	14	169 500	12 107
Cheerleading	10	134 500	13 450
Suunnistus	12	124 000	10 333
Hiihto	10	109 500	10 950
Purjehdus	12	102 500	8 542

3.4 Seurojen koko

OKM arvioi päätöksentekovaiheessa seuratuksihankkeiden tarkoituksenmukaisuutta suhteessa haun tavoitteisiin. Lisäksi OKM ottaa huomioon hankkeen toiminta- ja taloussuunnitelman realistisuuden sekä hankkeen laadun ja laajuuden seuran toimintaympäristöön nähden. (OKM 2020.)

Alle 200 jäsenen seuroille myönnettiin keskimäärin selvästi pienempiä tukia kuin isommille seuroille. Eniten tukea myönnettiin jälleen 200–499 jäsenen seuroille. Näiden seurojen saama keskimääräinen tuki oli kuitenkin pienempi kuin suuremmilla seuroilla. Jäsenmäärältään suurimmille seuroille myönnettiin keskimäärin suurimpia tukia. (Taulukko 5.)

TAULUKKO 5 Seuratuen jakautuminen jäsenmäärältään erikokoisten seurojen kesken vuonna 2021. Tarkastelusta puuttuu kaksi hakemusta, joissa seura ei ilmoittanut jäsenmääräänsä.

Seuran jäsenmäärä	Tuetut			Kokonais- tukisumma (€)	Keskimääräinen tuki (€)
	Hakemukset	hankkeet	Myöntö-%		
alle 200	236	113	48 %	901 200	7 975
200–499	266	143	54 %	1 558 100	10 896
500–799	142	58	41 %	744 700	12 840
800–1000	53	32	60 %	368 000	11 500
yli 1000	118	60	51 %	797 500	13 292

Alle 50 000 euron budjetilla toimiville seuroille myönnettiin keskimäärin pienempiä tukia kuin isommille seuroille. Keskimääräinen tuki oli suurin seuroilla, joiden budjetti oli yli 500 000 euroa. Seuran budjetilla tarkoitetaan seuran edellisen kalenterivuoden menoja. Eniten tukea myönnettiin keskisuurille seuroille (budjetti 100 000–249 999 euroa). Nämä seurat myös

saivat myönteisen tukipäätöksen useimmin. Kiinnostavaa on, että budjetiltaan suurimmilla seuroilla oli pienempi myöntöprosentti kuin pienillä ja keskisuurilla seuroilla. (Taulukko 6.)

TAULUKKO 6 Seuratuen jakautuminen vuosibudjetiltaan erikokoisten seurojen kesken. Tarkastelusta puuttuu 18 hanketta, joiden edellisvuoden tulot olivat 0 euroa tai joiden taloustiedot eivät olleet saatavilla tai oli ilmoitettu epäselvästi.

Seuran budjetti*	Hakemukset	Tuetut hankkeet	Myöntö-%	Kokonais-tukisumma (€)	Keskimääräinen tuki (€)
alle 50 000	196	101	52 %	734 200	7 269
50 000–99 999	106	54	51 %	586 000	10 852
100 000–249 999	204	114	56 %	1 363 500	11 961
250 000–500 000	128	57	45 %	670 300	11 760
yli 500 000	165	79	48 %	1 012 000	12 810

*edellisen tilikauden menot

Seuratuella toteutettujen palkkausten on todettu vakiintuvan hankekauden jälkeen paremmin niihin seuroihin, joilla on suuri vuosibudjetti ja jäsenmäärä (Turunen ym. 2019). Toiminnallisten hankkeiden onkin ajateltu olevan mahdollisesti sopivampi tapa kehittää pienempien seurojen toimintaa (Metsälä 2018, 15).

Taulukot 7 ja 8 kuvaavat sitä, miten suuri osuus jäsenmäärältään ja budjetiltaan erikokoisten seurojen hakemuksista ja seurojen saamista myönteisistä tukipäätöksistä oli palkkaushankkeita. Sekä jäsenmäärältään että budjetiltaan pienimpien seurojen hankkeista palkkaushankkeita oli selvästi pienempi osuus kuin isommilla seuroilla.

TAULUKKO 7 Palkkaushankkeiden osuus kaikista seuraturahakemuksista ja myönteisistä tukipäätöksistä jäsenmäärältään erikokoisilla seuroilla vuonna 2021.

Seuran jäsenmäärä	Palkkaushankkeiden osuus hakemuksista	Palkkaushankkeiden osuus tuetuista hankkeista
alle 200	25 %	19 %
200–499	38 %	41 %
500–799	39 %	36 %
800–1 000	38 %	44 %
yli 1 000	37 %	40 %

TAULUKKO 8 Palkkaushankkeiden osuus kaikista seuraturahakemuksista ja myönteisistä tukipäätöksistä budjetiltaan erikokoisilla seuroilla vuonna 2021.

Seuran budjetti*	Palkkaushankkeiden osuus hakemuksista	Palkkaushankkeiden osuus tuetuista hankkeista
alle 50 000	20 %	16 %
50 000–99 999	30 %	37 %
100 000–249 999	43 %	45 %
250 000–500 000	45 %	46 %
yli 500 000	36 %	34 %

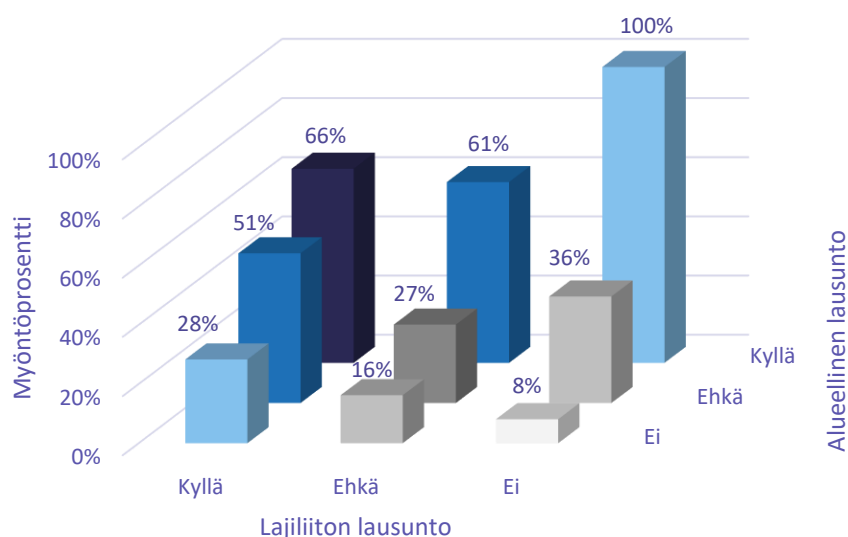
*edellisen tilikauden menot

4 SEURATUKIHAKEMUSTEN ARVIOINTIPROSESSI

Ennen opetus- ja kulttuuriministeriössä tehtävää tukipäätöstä lajiliitot ja liikunnan aluejärjestöt antavat lausunnon uusista seuratukihakemuksista. Molemmat lausunnonantajat luokittelevat hakemukset kategorioihin kyllä, ehkä tai ei riippuen siitä, puoltavatko ne hakemuksen läpimenoa. Lajiliitot ja aluejärjestöt eivät arvioi toisen vuoden jatkohankkeiden hakemuksia.

Lausunnonantajat olivat edellisvuoden tapaan melko yksimielisiä hakemusten laadusta. Seuratuen hankehakemuksista 64 prosenttia sai molemmilta lausuntotahoilta samaan kategoriaan menevän lausunnon. 7 prosenttia hakemuksista eli 48 hakemusta sai lausunnonantajilta täysin vastakkaiset arviot (kyllä–ei). Näistä 46 hankkeessa lajiliiton lausunto oli positiivisempi. Ylipäänsä lajiliitot antoivat enemmän positiivisia ja alueelliset liikuntajärjestöt enemmän negatiivisia lausuntoja. Sellaisia hankehakemuksia, jotka saivat molemmilta lausunnonantajilta kyllä-arvion, oli kaikista mahdollisista lausuntoyhdistelmistä selkeästi eniten (n=250).

Kuvio 6 kuvaa sitä, millainen osuus eri lausuntoyhdistelmän (yhdeksän erilaista yhdistelmää) saaneista hankkeista sai myönteisen avustuspäätöksen. Yleisesti ottaen korkein myöntöprosentti (66 %) oli hankkeilla, joita molemmat lausunnonantajat olivat puoltaneet (kyllä-kategoria). Toisaalta tällaisten hankkeiden myöntöprosentti oli edellisvuoteen (79 %) verrattuna pienempi. Pienin myöntöprosentti oli jälleen hankkeilla, joille molemmat lausunnonantajat olivat antaneet kieltävän lausunnon (ei-kategoria). Tästä huolimatta OKM myönsi kahdeksalle tällaiselle hankkeelle tukea. Lajiliitolta kieltävän ja aluejärjestöltä myöntävän lausunnon saaneita hankkeita oli yhteensä kaksi, joista molemmat saivat myönteisen tukipäätöksen.

KUVIO 6 Seuratukihakemusten (n=674) arviointi ja myöntöprosentit. Kuvioista puuttuvat seuratukihankkeet, joita kumpikaan lausunnonantaja tai toinen lausunnonantaja ei arvioinut (n=143).

Seuratukihankkeille annetut arviot näkyivät myös keskimääräisessä tukisummassa. Hankkeille, joille vähintään yksi lausunnonantaja antoi kyllä-arvion, myönnettiin tukea keskimäärin 11 727 euroa. Vastaavasti vähintään yhden ei-arvion saaneet hankkeet saivat tukea

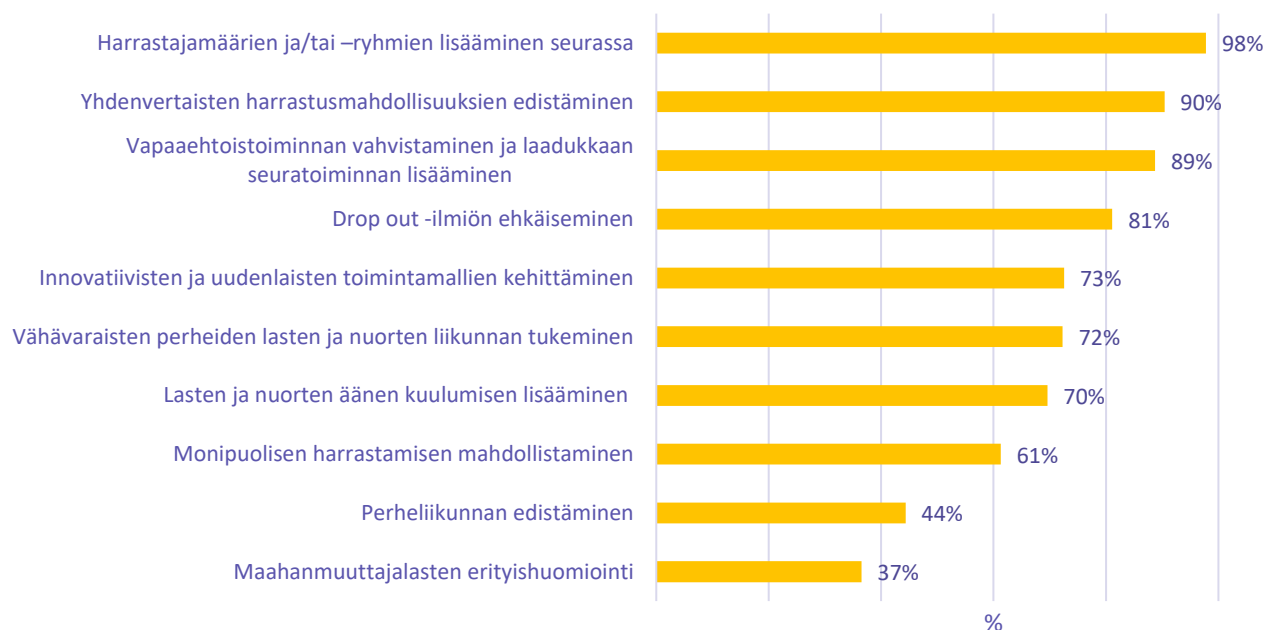
keskimäärin 7 761 euroa. Hankkeet, joille molemmat lausunnonantajat antoivat ehkä-arvion, saivat niin ikään keskimääräistä pienempiä tukisummia (7 805 euroa). Erot keskimääräisessä tukisummassa eivät kuitenkaan selity pelkästään hakemusten laadulla, sillä vähintään yhden kyllä-lausunnon hankkeelleen saaneet seurat olivat keskimäärin suurempia kuin vähintään yhden ei-lausunnon saaneet seurat niin jäsenmäärältään kuin budjetiltaan. Nämä seurat myös hakivat suurempia tukisummia.

5 HANKKEIDEN TAVOITTEET

Seurat saavat hakemuksissaan itse määritellä hankkeidensa tavoitteet. Seuratuen hakemus- pohjaan on määritelty valmiiksi vaihtoehdot, joista seurat valitsevat omaa hankettaan kuvaavat tavoitteet. Valittavien tavoitteiden määrää oli vuonna 2021 vähennetty edellisen vuoden 15 tavoitteesta 10 tavoitteeseen. Hakemuspohjasta poistettuja tavoitteita olivat harrastusmaksujen hillitseminen, liikunnallisen elämäntavan edistäminen, koulu yhteistyön kehittäminen, syrjäytymisvaarassa olevien harrastusmahdollisuuksien edistäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien osallistumismahdollisuuksien edistäminen. Lisäksi kaksi tavoitetta oli muotoiltu hieman uudella tavalla yhdeksi tavoitteeksi. Kokonaan uusi tavoite oli vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnan tukeminen.

Lasten ja nuorten harrastajamäärien ja -ryhmien lisääminen oli tavoitteena jälleen lähes jokaisessa seuratukea saaneessa hankkeessa (Kuvio 7). Näissä hankkeissa tavoiteltiin seuraan keskimäärin 85 uutta harrastajaa ja neljää uutta harrastajaryhmää. Muita seuratukihankkeiden yleisimpiä tavoitteita olivat yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien edistäminen, vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja laadukkaan seuratoiminnan lisääminen sekä drop out -ilmiön ehkäiseminen. Harvinaisimpia tavoitteita olivat perheliikunnan edistäminen ja maahanmuuttajalasten erityishuomiointi. Toisaalta perheliikunta oli tavoitteena 44 prosentissa tukea saaneessa hankkeessa ja maahanmuuttajalasten huomiointi 37 prosentissa tukea saaneessa hankkeessa. Vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnan tukemisesta tuli vuonna 2021 uusi seuratuksen painopistealue, joka oli tavoitteena 72 prosentissa tukea saaneista hankkeista.

Seuratukihankkeiden tavoitteet

KUVIO 7 Seuratukihankkeiden tavoitteet myönteisen tukipäätöksen saaneissa hankkeissa (n=408).

Seuratukihankkeiden tavoitteet esiintyivät lähes samassa suhteessa toisiinsa kuin edellisenä vuonna. Perheliikunnan edistäminen, monipuolisen harrastamisen mahdollistaminen sekä innovatiivisten ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen olivat tavoitteina hieman pienemässä osassa myönteisen tukipäätöksen saaneita hankkeita kuin vuonna 2020. Eroa edellisvuoteen oli 5–7 prosenttiyksikköä. Vastaavasti niiden hankkeiden osuus, joissa tavoitteena oli lasten ja nuorten äänen kuulumisen lisääminen, oli kasvanut 3 prosenttiyksikköä.

6 YHTEENVETO

Seuratukea myönnettiin vuonna 2021 yhteensä 4 390 000 euroa 408:lle eri hankkeelle. Vuosina 2017–2020 myönnetyn seuratuken määrä väheni joka vuosi, mutta vuonna 2021 tukea myönnettiin selvästi enemmän kuin muutamana edeltävänä vuonna. Viimeisten kymmenen vuoden aikana seuratukea on myönnetty vain kerran enemmän kuin nyt. Myönnetyn tuen kasvun taustalla on erillinen määräraha, joka tälle vuodelle on varattu vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen edistämiseen.

Keskimääräinen tukisumma (10 760 euroa) oli suurempi kuin edellisvuonna (9 714 euroa). Tukea saaneista hankkeista 34 prosenttia oli palkkaushankkeita ja 66 prosenttia toiminnallisia hankkeita. Seuratukihankkeiden yleisimpiä tavoitteita olivat harrastajamäärien ja -ryhmien lisääminen, yhdenvertaisten harrastusmahdollisuuksien edistäminen, vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen ja laadukkaan seuratoiminnan lisääminen sekä drop out -ilmiön ehkäiseminen. Seuratukihakemusten tämänvuotinen myöntöprosentti, 50, oli alhaisempi kuin neljänä edeltävänä vuonna.

Seuratukea myönnettiin jälleen eniten Uudellemaalle. Uudenmaan alueelle keskittyi lähes 27 prosenttia kaikista myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista. Vastaavasti pienempien maakuntien, kuten Kainuun ja Keski-Pohjanmaan, seuroille annettiin yhteensä kuusi myönteistä tukipäätöstä. 14 maakuntaan myönnettiin enemmän ja neljään maakuntaan vähemmän seuratukea kuin vuonna 2020. Asukasta kohden eniten seuratukea myönnettiin Etelä-Karjalaan (1,83 euroa/asukas), Lappiin (1,47 euroa/asukas), Etelä-Savoon (1,36 euroa/asukas) ja Päijät-Hämeeseen (1,32 euroa/asukas).

Seuratukea myönnettiin yksittäisistä lajeista tänäkin vuonna eniten jalkapallolle. Kahden tai useamman lajin kehittämiseen keskittyville hankkeille (ns. ei lajikeskeiset hankkeet) myönnettiin seuratukea kokonaistukisummassa mitattuna lähes yhtä paljon kuin jalkapallolle. Muita eniten seuratukea saaneita lajeja olivat jääkiekko, pesäpallo, yleisurheilu, koripallo ja voimistelu.

Jäsenmäärältään ja budjetiltaan pienimmät seurat saivat keskimäärin selvästi pienempiä tukia kuin isommat seurats. Jo edellisvuoden seuratuken hakemusarvioinnissa todettiin, etteivät pienten seurojen saamat pienemmät tukisummat kuitenkaan välttämättä johdu siitä, että ne tekisivät isompia seuroja heikompileituisia hakemuksia. Jäsenmäärältään ja budjetiltaan isommat seurats hakevat suurempia tukisummsia kuin pienemmät seurats. Isommilla seuroilla on usein lähtökohtaisesti paremmat edellytykset suunnitella ja toteuttaa suuremman kokoluokan hankkeita. (Oja, Inkinen & Lehtonen 2020, 21.)

Palkkaushankkeiden määrä on pysynyt viime vuosina melko samansuuruisena sekä suhteellisesti että kokonaismäärässä mitattuna. Vuonna 2021 jäsenmäärältään ja budjetiltaan pienimpien seurojen myönteisen tukipäätöksen saaneista hankkeista alle viidesosa oli palkkaushankkeita, kun vastaava lukema oli isommilla seuroilla 34–46 prosenttia. Jäsenmäärältään ja budjetiltaan pienimpien seurojen palkkaushankkehakemuksilla oli myös pienempi myöntöprosentti kuin isompien seurojen palkkaushankkehakemuksilla. Palkkausten on todettu vakiintuvan todennäköisemmin jäsenmäärältään ja budjetiltaan isompiin seuroihin. Pienempien seurojen on hankalampaa saada toimintaansa kasvatettua siten, että palkkaukset jäisivät pysyviksi seuratuken jälkeenk. (Turunen ym. 2019.) Havainnot vahvistavat jo aiemmin esiin tullutta pohdintaa siitä, että pienemmille seuroille realistisempi tapa kehittää toimintaansa saattaisi olla toiminnallinen hanke (ks. Metsälä 2018, 15).

LÄHTEET

- Metsälä, L. 2018. [Seuratukihakemusten arviointi 2018](#). Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu 348.
- Oja, S., Inkinen, V. & Lehtonen, K. 2020. [Seuratukihakkeiden hakemusrarviointi 2020: Yhdenvertaisten, tasa-arvoisten ja saavutettavien liikuntamahdollisuuksien edistäminen lii-kunta- ja urheiluseuroissa](#). Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu 396.
- OKM. 2020. [Seuratoiminnan kehittämistuen hakuohjeet](#). [Viitattu 6.7.2021.]
- Seuratuki-Virveli. 2021. [Seuratoiminnan kehittämistuen seuranta 2012–2021](#). Jyväskylä: Li-kes. likes.fi/tutkimus/seuratuki/ [Viitattu 6.7.2021.]
- Suomen Olympiakomitea. 2020. [Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021](#).
- Tilastokeskus 2021a. [Väestötietoja maakunnittain](#). [Viitattu 6.7.2021.]
- Tilastokeskus 2021b. [Kuntien avainluvut](#). [Viitattu 6.7.2021.]
- Turunen, M., Turpeinen, S., Inkinen, V. & Lehtonen, K. 2020. [Palkkatyö urheiluseuroissa. Urheiluseurat työnantajina 2013–2020](#). Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu 385.
- Turunen, M., Turpeinen, S., Lehtonen, K., Inkinen, V., Hakonen, H. & Laine, K. 2019. [Palkka-työsuhteiden vakiintuminen suomalaisissa urheiluseuroissa](#). Tutkimustiivistelmä. Jyväskylä: Likes-tutkimuskeskus.
- Valtioneuvosto 2018. [Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta](#).
- Valtioneuvosto 2019. [Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019. Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta](#). Val-tioneuvoston julkaisu 2019:31.
- Valtion talousarvioesitys. 2020. [Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuo-delle 2021](#). [Viitattu 6.7.2021.]

LIITTEET

LIITE 1 Kunnat, joihin myönnettiin seuratukea vuonna 2021.

Kunta	Tuetut hankkeet	Tukisumma (€)	Tuki/asukas* (€)
Helsinki	43	475 000	0,72
Jyväskylä	19	219 500	1,53
Espoo	17	199 000	0,68
Lahti	14	177 200	1,48
Turku	16	165 000	0,85
Tampere	14	156 500	0,65
Kuopio	11	131 500	1,09
Oulu	12	129 600	0,63
Rovaniemi	11	119 500	1,88
Lappeenranta	11	110 200	1,52
Vantaa	10	108 500	0,46
Imatra	8	105 000	4,03
Mikkeli	9	102 500	1,95
Seinäjoki	6	84 500	1,32
Pori	10	84 000	1,00
Hämeenlinna	7	80 500	1,19
Hyvinkää	7	73 500	1,58
Kotka	4	70 000	1,35
Kangasala	4	55 000	1,71
Raahe	6	54 500	2,24
Iisalmi	5	52 500	2,49
Savonlinna	5	52 500	1,61
Heinola	3	52 000	2,81
Siilinjärvi	4	51 000	2,40
Joensuu	3	50 000	0,65
Kouvola	8	50 000	0,62
Kirkkonummi	4	48 000	1,20
Lempäälä	4	47 500	1,99
Naantali	4	47 000	2,42
Nokia	5	44 000	1,28
Salo	3	36 500	0,71
Rauma	2	35 000	0,90
Äänekoski	2	35 000	1,88
Kokkola	3	33 000	0,69
Lapua	2	33 000	2,32
Porvoo	3	33 000	0,65
Liperi	2	30 500	2,54
Nurmijärvi	4	30 500	0,70
Raisio	3	30 000	1,23
Tuusula	5	30 000	0,77
Kemi	2	29 000	1,42

Hamina	3	28 000	1,41
Ylöjärvi	3	27 500	0,82
Loviisa	2	26 000	1,76
Riihimäki	3	25 500	0,89
Taivalkoski	2	25 500	6,51
Inari	1	25 000	3,64
Kerava	3	24 500	0,66
Oulainen	1	24 000	3,35
Vaasa	4	23 500	0,35
Orimattila	2	22 000	1,39
Posio	1	21 500	6,90
Ikaalinen	1	20 000	2,91
Kaarina	2	20 000	0,58
Vihti	1	20 000	0,69
Mäntsälä	2	19 500	0,94
Pirkkala	2	19 000	0,96
Leppävirta	2	18 000	1,91
Varkaus	1	18 000	0,89
Lohja	3	17 000	0,37
Tornio	2	17 000	0,79
Kitee	1	16 500	1,66
Sipoo	2	16 000	0,74
Kempele	1	15 000	0,80
Eurajoki	1	14 000	1,48
Raasepori	1	14 000	0,51
Kajaani	2	13 000	0,36
Mynämäki	1	13 000	1,70
Mäntyharju	1	13 000	2,29
Simo	1	13 000	4,41
Hollola	1	12 000	0,52
Jokioinen	1	12 000	2,37
Kangasniemi	1	12 000	2,26
Kankaanpää	2	12 000	0,94
Parainen	1	12 000	0,79
Ruokolahti	1	12 000	2,44
Marttila	1	11 500	5,75
Kittilä	1	10 000	1,55
Lieto	1	10 000	0,49
Paimio	1	10 000	0,92
Kolari	1	9 000	2,29
Laitila	1	9 000	1,06
Sodankylä	1	9 000	1,09
Jämsä	1	8 500	0,43
Sysmä	1	8 500	2,34
Hattula	2	7 500	0,80
Mänttä-Vilppula	1	7 500	0,78
Hankasalmi	1	7 000	1,46
Kontiolahti	2	7 000	0,47

Mustasaari	1	7 000	0,36
Humpmila	1	6 500	2,99
Lappajärvi	1	6 000	2,05
Alajärvi	1	5 000	0,53
Kaustinen	1	5 000	1,18
Liminka	1	5 000	0,49
Rautjärvi	1	5 000	1,59
Lieksa	1	4 500	0,42
Ilmajoki	1	4 000	0,33
Järvenpää	1	4 000	0,09
Kauhava	1	4 000	0,26
Kauniainen	1	4 000	0,39
Keminmaa	1	4 000	0,50
Närpiö	1	4 000	0,42
Kaavi	1	3 500	1,25
Loppi	1	3 500	0,45
Valkeakoski	1	3 500	0,17
Pyhtää	1	2 500	0,49
Tervola	1	2 500	0,85

*Tilastokeskus 2021b.

LIITE 2 Lajit, joihin myönnettiin seuratukea vuonna 2021.

Laji	Tuetut hankkeet	Kokonaistukisumma (€)	Keskimääräinen tuki (€)
Jalkapallo ¹	59	699 000	11 847
Ei lajikeskeinen	60	647 700	10 795
Jääkiekko	22	321 000	14 591
Pesäpallo ²	26	281 000	10 808
Yleisurheilu	23	268 500	11 674
Koripallo	13	225 000	17 308
Voimistelu ³	20	220 100	11 005
Salibandy ⁴	18	202 000	11 222
Golf	14	169 500	12 107
Cheerleading	10	134 500	13 450
Suunnistus	12	124 000	10 333
Hiihto ⁵	10	109 500	10 950

¹ Sisältää futsalin

² Sisältää baseballin, softballin (Suomessa toimii myös Suomen Baseball- ja Softball-liitto. Se on hallinnollisesti ja yhteistyösopimuksen mukaisesti osa Suomen Pesäpalloliittoa, joten kyseiset lajit on tässä tarkastelussa merkitty pesäpallon alle.)

³ Sisältää Voimisteluliiton alaiset lajit

⁴ Sisältää sähköpyörätuolisalibandyä

⁵ Sisältää yhdistetyn, mäkihypyn

Purjehdus ⁶	12	102 500	8 542
Tanssi	7	82 000	11 714
Amerikkalainen jalkapallo ⁷	4	65 000	16 250
Lentopallo ⁸	7	64 500	9 214
Taitoluistelu ⁹	9	60 000	6 667
Uinti	6	54 200	9 033
Nyrkkeily	4	34 000	8 500
Kiipeily	2	31 000	15 500
Agility	3	30 500	10 167
Painonnosto	3	25 500	8 500
Ringette	4	30 000	7 500
Judo	4	27 500	6 875
Rugby	3	27 500	9 167
Karate	4	26 000	6 500
Triathlon	4	25 500	6 375
Melonta	3	24 000	8 000
Paini	4	24 000	6 000
Pöytätennis	3	23 500	7 833
Nykyaikainen 5-ottelu	2	21 000	10 500
Sulkapallo	2	18 500	9 250
Pyöräily	2	18 500	9 250
Moottoriurheilu ¹⁰	3	15 500	5 167
Ammunta	2	15 000	7 500
Tennis	2	13 000	6 500
Käsipallo	1	12 000	12 000
E-urheilu	1	11 500	11 500
Miekkailu	2	11 000	5 500
Sukellusurheilu ¹¹	2	11 000	5 500
Thaiboxing	1	9 000	9 000
Alppihiihto	1	8 000	8 000
Curling	1	8 000	8 000
Soutu	1	8 000	8 000
Kendo	1	7 500	7 500
Frisbeegolf	2	7 000	3 500
Pikaluistelu	1	6 000	6 000
Ampumahiihto	1	6 000	6 000
Jääpallo	1	5 000	5 000
Kriketti	1	5 000	5 000
Shakki	1	4 000	4 000

⁶ Sisältää purjelautailun, veneilyn

⁷ Sisältää lippupallon

⁸ Sisältää beach volleyn, smash ballin

⁹ Sisältää jäätanssin, muodostelmaluistelun

¹⁰ Sisältää Moottoriliiton alaiset lajit

¹¹ Sisältää Sukeltajaliiton alaiset lajit

Ilmailu	1	3 000	3 000
Biljardi	1	2 500	2 500
Parkour	1	2 500	2 500
Squash	1	2 500	2 500
